

1903.
január 31.

A MI LAPUNK

5-dik sz.
II. évfolyam.

MAGYARORSZÁG ÖSSZES IPAROSAINAK ÉRDEKEIT SZOLGÁLÓ HETI KÖZLÖNY
S IPARTESTÜLETEK HIVATALOS LAPJA.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 4 korona.

MEGJELEN MINDEN SZOMBATON

Előfizetési ár:
Félévre . . . 2 korona.

Felölös szerkesztő: Babós Elek. — Társ-szerkesztők: Lábdy Antal és Königéssy — Kiadja a szerkesztőség.

Szerkesztőség:
Szeged, Csekonics-utca 1.,
ahová a kéziratok küldendők.

Lap-bizottság:
Regdon Sándor építész.
Brauswetter Ottó órágyáros.

Pályfő Dániel vasöntőde és gépgyáros.
Braun János hangszer-készítő.

Kiadóhivatal:
Szeged, Karász-utca 7-ik szám.
(Braun János hangszer-készítő.)
ahová a pénzek küldendők.

HETI NAPTÁR.

1903. február 1-től 7-ig. (Az évnek 5. hete.)

Február	1. Vasárnap:	Ignác
	2. Hétfő:	Gyertyászentelő
	3. Kedd:	Balázs
	4. Szerda:	Veronika
	5. Csütörtök:	Ágota
	6. Péntek:	Dorottya
	7. Szombat:	Romuald.

Sorsvezetés február 3-án: 5%-os 1860 nyeremény-sorsjegy, nyeremény húzás, Gróf szent Genois-sorsjegy, Olasz vöröskereszt-sorsjegy, Szász-meiningeni sorsjegy, nyeremény húzás, 3%-os török sorsjegy.

„Megalakult!”

Alig voltunk képesek hinni szemeinknek, midőn a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarának december havi jelentéséből arról értesültünk, hogy az „Ipartestületek országos szövetsége” **megalakult**.

Hatalmas és akaraterős férfiak állhatnak ezen szövetség élén, hogy mitsem törődve az önzetlenül tiltakozó és az iparosok érdekeit védő sajtó figyelmeztetési daczára, szövetséggé megalakultak.

Megalakultak, hogy az ország iparosainak filléreivel gazdálkodhassanak, míg iparosaink a nagy vidéken éheznek és mindenkitől elhagyottan, szükségét szenvednek. Az iparosokat nulláknak tekintik, melyek elé egy-egy stréber egy-egy egyest állítva, így csekélységéből az iparosok révén 100.000-reket kovácsol össze.

Fájdalom és benső igaz részvét fogja el lelkünket a miatt, hogy már akadtak

ipari intézmények, melyek nem akartak vagy nem bírtak ellentállani a kísértésnek, vagy melyek csupán csak azért, nehogy ellenzékeskedniök kelljen, eféle szükségtelenségnek megszavazták támogatásukat és csodáljuk, sőt egyenest helytelenítjük ipari kormányunk részéről, hogy megenged és szentesít oly intézményeket, **melyeknek létjogosultságáról meggyőződve e hazában senki sem lehet.**

Furcsának tűnhetik fel, hogy mi, a vidéken megjelenő iparoslap, oly annyira küzdünk a szövetség **ellen** s talán még félremagyarázhatnánk eljárásunkat, s nyíltságunkat személyek ellen irányított támadásoknak tekinthetnék.

De ép a szövetség vezérebereire hivatkozunk, midőn azt állítjuk, hogy nem vagyunk ellenségei; hisz ugy-zólva nem is ismerjük őket, egyéniségüket csak tisztelni tudtuk eddig s hiszszük, hogy ezután sem lesz alkalmunk róluk más véleményt alkotni.

Mi nem a vezérek, hanem az **intézmény ellen** küzdünk, mert ez semmi haszon ellenében nagy sarcot ró iparosainkra, mert nem látunk az intézményben egyebet, **mint a vidék pénzének a fővárosban leendő csoportosítását és felhasználását.**

Próbálják csak meg ezen nagynevű férfiak egy oly intézmény létesítését, mely az **iparos-osztály igazi érdekeit, javát célozza**, akkor tapasztalni fogják, hogy **mellétük leszünk testtel-lélekkel; de egy eféle szövetségbe való belépéstől óvunk mindenkit, a ki még szabad és elhatározása előtt gondolkodni akar.**

Választások előtt.

Az ipartestületek feladatai törvényben vannak körülírva és döntvények egészítik ki azon részeket, a melyek a gyakorlatban hiányosaknak bizonyultak. Mindazonáltal sok még a javítani való ipartestületeink szervezetén, ha azt akarjuk, hogy ezek önkormányzati joguk mellett a feltétlenül szükséges népszerűséget is élvezzék.

Sokféle okkal hozakodnak elő ezen intézménynek ellenségei, de ha nem is nevezhetjük mind megannyit alaposaknak, el kell ismerünk, hogy bizony sok igazság rejlik a panaszokban, melyek ezen a téren oly gyakoriak.

Mi nem akarunk most jegyzéket összeállítani azon hibákról, melyek felhangzanak, hanem inkább a küszöbön lévő testületi újjászervezések előtt az ipartestületek iránti ellenszenvet eloszlatását megpróbálni, azaz némi jóindulatú és nyíltan kimondott nézetünkkel: az egymás iránti tisztelet és szeretet érdekében kötelességünket teljesíteni. Előre bocsájtjuk azonban, hogy távolról sincsen szándékunkban egyes személyekre vonatkozással lenni, hanem, a mit mondunk, az a közösségé és általános céljával tesszük.

Nem csodáljuk, sőt helyeseljük, ha a társadalom bármely osztálya kiveszi a maga részét tekintélyének és befolyásának érvényesítésére — sőt rosszalnok, ha nem igyekeznék kiki a saját körében egyéniségét latba vetni.

Mi iparosok, habár nagyon elvéve vehetünk is részt az ugynevezett első körökben, gondolkodást és számítás igénylő foglalkozásunk folytán nem tartozunk azon néptömeg közé, melyet medvemódra lehet tánczoltatni és halározottan egyéni előnyünkre szolgál azon körülmény, hogy gyakori alkalmunk nyílik műveltség tekintetében felettünk álló egyénekkal érintkezni, a mi szellemi fejlődésünket is előmozdítja.

Még elleneink is készséggel elismerik, hogy az iparos-osztály az, mely érdeklődni, sőt lelkesülni képes a közügyek iránt, és ezek mint hű katonái a kulturának, mindenütt fellelhetők.

Ezt az iparosok jó érzésének és egyszersmint szereplési vágyának tudjuk be. Mig előbbit nagyrabecsüljük, utóbbit nem mindig helyeseltjük, mert a szereplési vágy gyakran szenvedélylyé fajul és a mi azzá lesz, az jót nem szülhet.

És sajnos, azt tapasztaljuk, hogy az ipartestületi előljárók megválasztásakor a jogok gyakorlatánál sokszor fékvesztett szenvedélyesség uralja a helyzetet, holott ép ekkor kellene leghiggadtabbnak lenni, hogy cselekedeteinket megfontolhassuk.

Nem szabadna kicsinyes dolgok miatt érdemes férfiakat megbántani vagy személyeskedést a közügyek fölé helyezni, hanem mérlegelni és komoly bírálat alá kellene venni a megválasztandónak a közügy terén folytatott tevékenységét, vagy a jövőben várható munkásságát.

A közügy érdekében a rokon- és ellenszenvnek, vagy valamely megnevezett magasabb állást betöltő egyén befolyásának megnyilvánulni nem volna szabad, ha azt akarjuk, hogy a megválasztott örömmel, testtel, lélekkel vezesse a reá bízott tisztséget, mely tőle oly áldozatokat, tevékenységet követel, melyért anyagi ellenszolgálatot nem remélhet. *A bizalom megnyitkozása is csak akkor bir kellő becszel, ha az egyhangu, ha nincs különvélemény vagy éppenséggel ellenségeskedés.*

Győzzék meg egymást a választók a választás előtt, de ha tettekre kerül a sor, úgy alakuljanak át valamennyien egy testté, egy lélekké, mert ha szakadás áll be a táborba, úgy a veszett fél nem annyira a megválasztottat, mint inkább az intézményt magát támadja meg és abban keresi elégedetlenségének és haragjának kuforrását.

Értsük meg egymást; ne keressünk kákán csomót, hanem ajándékozzuk meg bizalmunkkal az arra méltót, a kiben megbizhatunk, a kit nem czimkórság, hanem a tettek utáni vágy, az egyéni képesség és ügybuzgóság vezérlik valamely közbizalmi állás elfogadásakor és ne uralja iparos társainkat a szenvedély, hanem a kölcsönös szeretet és tisztelet, mely nélkül üdvöset alkotni nem lehet.

Az ipartestületi tisztujítások.

A szegedi ipartestület közelebbi választásai iránt iparos körökben nagy az érdeklődés. E hó 26-án immár a harmadik értekezlet tartatott meg az elnöki állások betöltése iránt.

Az értekezleten megjelent az egyik jelölt, Lábdy Antal, lapunk társszerkesztője is, ki mindjárt az értekezlet kezdetén szót kért s azzal indokolta meg jelenlétét, hogy ő is helyesli az értekezlet azon törekvését, hogy az elnöki állások lehetőleg egyhangulag töltsenek be, mihez a maga részéről is hozzá kíván járulni, kijelenti, hogy a jelölést semmi szín alatt sem fogadja el, kéri e kijelentésének tudomásul vételét és a második elnöki állásra Regdon Sándor építész jelölését.

Szakáll József tudatta az értekezlettel, hogy Regdon Sándor a jelölést nem fogadja el.

Az értekezlet, melynek célja főképen az volt, hogy az elnöki állásokra legalkalmasabb jelöltekben közös megállapodásra jusson és egyhangulag töltsék be, látszólag eredményre vezetett az első és második elnök személyére nézve, míg a harmadikra két érdemes egyén lett ajánlva — s miután mindkettőnek nagy pártja van — a megállapodás szerint, ezek közt a szavazatok aránya fog dönten.

De a hangulatból ítélve az sem lehetetlen, hogy az első elnöki állásba is kettőt fognak jelölni.

A jelölés eredménye a következő: első elnök Rainer Károly, nagyiparos és kamarai osztály-elnök, második elnök — tiltakozása dacára — Lábdy Antal, a harmadik elnök Pálffy Dániel vasgyáros és Kosóczky Pál, a bőripari szakosztály elnöke.

A szakosztályok által előljárósági tagokul a következők jelöltettek:

Faipar: Hábel György asztalos, Juhász Antal asztalos, Varga János asztalos, Liptai István esztergályos, ifj. Juhász János bognár, Rubin József kárpitos.

Fém- és érczipar: Császár József lakatos, Fejős Ferencz lakatos, Demján József bádogos, Fagler Kálmán rézöntő, ifj. Hodács János kovács, Jankovics Pál késes.

Festőipar: Barna András szobafestő.

Ruházati ipar: Szakáll József szabó, Balogh István szabó, Steiner Lajos női szabó, Csery Gyula szücs, Ábrahám János szabó, Kirchenmayer Antal harisnyaszövő.

Élelmi ipar: Schütz János sütő, Kőrösy Lajos mézesbábos, Sári János hentes, Zimonyi István sütő.

Építőipar: Ádók István építő, Katona János kőműves.

Bőripar: Kosóczky Pál csizmadia, Dankó János papucsos, Schäffer Márton cipész, Tuksa Pál papucsos, Szabó Ferencz cipész, Strell Albert csizmadia, Csetneki István csizmadia, Menning Mihály csizmadia, Somogyi János csizmadia.

Borbélyipar: András Géza borbély.

Agyagipar: Nemesovits György fazekas.

Válasz

a „Megszivlelésre“ című közleményre.

— Irtá: *Kiss József, B.-Csaba.* —

I.

T. Szerkesztőség!

Becsés lapjuknak ez évi első számában főnti cím alatt megjelent cikkét indított az alábbiak közlésére.

Valahányszor „A Mi Lapunk“-at kezembe veszem, mindig találok benne oly cikket, mely az olvasót fellelkesíti, vérét felpezsdíti s rohanna előre, ha volna a ki a zászlót kezébe venné és kiadná a jelszót, hogy: előre! Ezren és ezren követnék a vezért. „A Mi Lapunk“ a mi Miatyánkunk, mert ez a lap nem a szerkesztők gondnélküli megélhetését szolgálja, hanem a kisiparosok helyzetén kíván segíteni.

És kérem önöket, egyenkint, szerkesztő urak, lelkesedjenek az önök iránt nyilvánuló elismerésen. Ez kérem önöknek igen szép fizetés, több mint pénz; arany. Az ily kis emberek elismeréséből merítsenek önök erőt a további küzdelmükre! Biztos vagyok abban, hogy elérik azt a célt, a melyet maguk elé tűztek!

Önök elvetették a magot, a mely rövid idő múlva megtermi azt a gyümölcsöt, mit a németországi szaklapokról irtak: a huszonötezer előfizetőt.

Mert ha „A Mi Lapunk“ mással, mint a szövetségi eszmével nem foglalkoznék is, ez elég volna, mert csakis ez az, a mi a magyar kisiparost fellendítheti és ha majd a szövetségek által fellendül, akkor önök nyugton fognak babéraikon pihenhetni és a jól kiérdemelt pálmát igen sok — volt kisiparos, ünnepélyesen fogja önöknek átnyújtani.

Ne panaszkodjanak, ha az előfizetések gyéren folynak be; hiszen azt önök előre tudták; mert a magyar kisiparos valóságos koldus, csak szégyel koldulni menni; szegénységében úgy le van nyugózva, hogy se tud, se lát; így aztán nem csoda, ha az 50 krajczárokat negyedenként sajnálja vagy nem bírja kifizetni; hiszen első neki a napi kenyér, csak azután következik a szaklap. Sokan vannak, a kik így gondolkoznak: minek a szaklap nekem, inkább kenyér kellene; adjon az a szaklap munkát, akkor előfizetek reá. Bizony, így van ez a mi szép országunkban. Még igen sok nyomdafesték el fog fogyni, míg a magyar iparos más lesz; de hogy mielőbb más lesz, az bizonyos, mert már meg lehet érezni, hogy kapkod fűhöz-fához.

De ne tessék röstelni, hogy ily gyámoltalanok vagyunk, mi nem tehetünk róla, hogy így gondolkozunk, mert sokan nem tudják, hogy a szaklapok tanácsai folytán, miként juthatunk munkához; nem vagyunk még oly érettek, mint a németországi iparosok.

Önök kezükbe vették a kisiparosok bajainak orvoslását, hát ne csüggedjenek; önöknek „A Mi Lapunk“-kal oly fegyver van a kezükben, mint Petőfinek a „Talpra magyar“-ja; állítsák talpra a magyar kisiparosokat, hangoztassák lankadatlan szózatukat: a szövetséget, hogy álljon a magyar kisiparos önök mellé csatasorba.

A magyar kisiparos akkor fog szaklapot olvasni, hogy ha a napi kenyere meglesz; hogy ez meglegyen, önöknek csak a szövetséget kell folyton fejtegetni. Mert minket senki sem pártol, sem állam, sem kormány, sem törvény, sem tőke, sem a főnemeseink. Elhagyatottak vagyunk, mint az anyátlan, apátlan gyermek; egészen a saját erőnkre vagyunk bízva; bármerre tekintünk, csak az önérdék, a nagyzási hóbort, a gyűlölködés...

Tehát ne hagyjuk magunkat! Kimondta „A Mi Lapunk“ a *Talpra magyart!* és az ország is, hogy: *pártoljuk a magyar ipart!* Ez elég figyelmeztetés, többet még a kormány se mer talán tanácsolni, mert az osztrák az utunkban van.

Most már, hogy mikép pártoljuk a magyar ipart, az tőlünk függ. Szövetkezzünk! A magyar is legyőzte volna ellenségét, ha az nem szövetségek; a szövetségben nagy erő van. Egy

kisiparosnak ha csak 10 forintja van, azon csak 10 frt értékű anyagot vehet, de ha tizen összeállnak tíz-tíz forinttal, lesz akkor száz forintjuk, ezért már három—négy száz frt értékű anyagot kapnak közvetlen a gyárból; ez egy egyszerű kis példa, melyből látjuk, hogy a szövetkezésben több embernek pénze, ereje, tudománya egy rakásra rakodik és ennek hasznából ugy, a a gyengék, mint az erősek egyformán osztoznak. Tehát: egy mindnyáért, mindnyáji egyért. Persze, mivel a magyar kisiparos előtt a szövetkezés eszméje még új, azért idegenkedik tőle, fél egyik a másiktól, bizalmatlanok egymás iránt, mert nem ismerik azon módokat, melyek érdeküket megvédik; egy szóval: nem tudja, hol kezdje. Kérem azért „A Mi Lapunk“-at ilyen szabályok ismertetését (L. szerk. üzenet) közzé tenni, hogy mentől szélesebb körben ismerjék meg a módokat, akkor létesülni fog több szövetkezet rövid idő alatt, ha előzőleg kevesebb taggal is, mert tudnunk kell, hogy sokan a nagykereskedőkhöz vannak kötve anyagilag s nem szabadulhatnak oly könnyen tőlük; és a kik idegenkednek a szövetkezettől, később, midőn meggyőződnek annak gyakorlati hasznáról, örömei fognak abba belépni. Tehát ne hagyjuk tel a lelkesedést, a szövetkezetek létesítése iránt; ez fogja iparunkat nagygyá, bennünket erősökké, megelégedettekké tenni; ez fog bennünket megtanítani egyetértésre, szeretetre; ez mutatja meg nekünk, hogyan lehet a kiserők tömörítésével nagy dolgokat művelni.

(Folyt. köv.)

Hangok a kartellekről.

A német kamaráknak a kartellek kedvező és kedvezőtlen hatásai tárgyában adott nyilatkozatai érdekes adalekot képeznek a kartellkérdések megítéléséhez. A kartellek kedvező hatásaként a következőket hozzák fel a kamarák:

1. *A kartellbe lépett vállalkozók érdekei.* A kartelleket nem túlzott nyereségtörékvés, hanem a szükség hozta elő, mely utóbbi előállott a határtalan verseny folytán. A kartellek a versenyt megegyezéssel helyettesítik és ez által azt érik el, hogy a termelés alkalmazkodik a szükséglethez, elkerültek tehát a túltermelés és megfelelő árak megállapítása által az üzlet jövedelmezővé tételét. A tervszerű eljárás az üzleti életnek nyugalmat és állandóságot ad; nem foglalnak helyet nagy és hirtelen hullámzások. Válságok ritkán fordulnak elő és enyhébb lefolyásuak. Különösen a mi az árak megállapítását illeti, a megengedhető mérték nem lépik át az egymással megegyező vállalkozók, sőt inkább azon a határon innen maradnak, melyen belül állandóan egészséges üzlet fejlődhetnek. A tulságos áremelést már a külföldi verseny sem engedi meg, mert lehetetlenné teszi

az árak ama színvonal fölé való emelését, mely a világpiaczi ár, a vám és a fuvar költségek összegéből áll elő. Ez azonban a normális, a vámpolitika által czélzott ár és nem vehető rossz néven az iparüzőknek, ha teljes mértékben kihasználják a nekik adott vámvédelmet. Hogy a kartellek a külföldnek olcsóbban adnak el, mint a belföldön, ezt nem lehet kifogásolni. A külföld részére való termelés a belföldi vevőnek annyiban válik előnyre, mert az össztermelés emelését jelenti s ez által az általános előállítás költségeket csökkenti. — A kartellekbe lépett üzemek közös eljárása lehetségessé teszi felesleges költségek megtakarítását és a legkülönbébb más előnyök elérését. Az általános igazgatási költségei csökkennek. A nyers anyag beszerzésnél és kész gyártmány szállításánál ugyanez áll, ha nagyobb mennyiségek egyesíthetők. A nyers anyag közös bevásárlásánál nemcsak az árak tekintetében, hanem más tekintetben is, így a hitelt illetőleg, kedvezőbb feltételek érhetők el. Még inkább érezhető az egyesülés előnye az eladásnál. Ha kisebb üzemek kartellekben egyesülnek, nagyobb szállításokat, melyek az egyesek erejét meghaladják, együttesen vállalhatnak el. A közvetítési előnyökbeni megtakarítás is jelentékeny lehet. A termelés technikájának és az áruk minőségének javítása is a kartellek következménye.

A munkásokkal szemben a kartellek erősítik a vállalkozó helyzetét. A kartellek érdeme, hogy általuk egész iparágak (cement-, papir-, tegla-, porcellán-, kerámiai és tükörüveg-ipar) fentartottak és egészségesé tettek. Nemzeti szempontból a kartelleknek az a hatása van, hogy a kartellbe lépett iparágak különös erőt nyernek a külfölddel való versenyben.

2. *A munkások érdekei a kartellbe lépett üzemekben.* Nemcsak a kartellbe lépett üzemek vállalkozói huznak előnyöket a kartellekből, hanem más körök is. Első sorban ama üzemek munkásai, miután jól megy sorsuk, ha a vállalkozóknak is jól megy és a kartellek hatása rájuk nézve mindenekelőtt a foglalkoztatás állandóságában nyilatkozik.

3. *A szállítók és vevők (a kereskedelem) érdekei.* Kiemelendő, hogy a kartellek egyenlő feltételeket szabnak minden vevő számára. A kartellek állandóbb árai biztos alapot adnak a kereskedelem számításainak; a kereskedelem szolidabb lett, a spekuláció határok közé szorított. Az is jó hatása az ipari kartelleknek a kereskedőkre nézve, hogy ezek maguk is tömörülnek. Végül a mennyiben a kartellek az áruk minőségének javítását idézik elő, ez a fogyasztókra nézve is nyilvánvaló előnyként ismerendő fel.

A kartellek rossz hatásait illetőleg, a mit e tekintetben a kereskedelmi kamarák mondanak, többnyire éles ellentétben áll azokkal, a miket kedvező hatásokként hoztak fel. Mig egyrésztől

azt állítják, hogy a kartellek a piacra, a termelésnek a szükséglethez való alkalmazkodására és az árak alakulására kedvezően hatottak közre, más oldalról azt halljuk, hogy a tultermelésnek nem orvosszerei. A rossz hatások közt felhozzák továbbá a kereskedelmi vállalkozói szellem és a technikai előrehaladás megbénítását, a mi szintén ellentétben áll a fentebb e részben mondottakkal. Ép így mindaz, a mit a bel- és külföldi árak közti különbözet tekintetében hátrányként említenek, ellenkezik más kereskedelmi kamaráknak e részben beható nyilatkozataival.

A mi az államhatalomnak a kartelügybe való beavatkozását illeti, a legtöbb kereskedelmi kamara vagy egyáltalán semmit sem akar erről tudni, vagy pedig nem látják ezen rendszabályozásra az időt elérkezettnek. *A kérdést a legelőbbben még nem tartják erre eléggé tisztázottnak*: más kamarák elvi aggályuknak adnak kifejezést a rendszabályozással szemben s arra is utalnak, hogy az esetleges törvényes tilalmakat a kartelleknek nem lenne nehéz kijátszani. De annak a nézetnek is van szószólója a kamarák közt, hogy a kartellek törvényhozási szabályozása nem maradhat el, mihelyt fejlődésük bizonyos befejezést fog mutatni. Érdekes, hogy néhány kamara a kartellekkel szemben alkalmazandó gazdaságpolitikai rendszabályok közt első sorban a tulmagas védvámok és kiviteli jutalmak mellőzését tartja kívánatosnak. Más kamarák a kartellek visszás hatásaival szemben a *fogyasztók onsegélyének szükségére utalnak*.

Nyilvános számadásra kötelezett iparvállalatok alapítása 1902-ben.

Az 1902. év az iparvállalatok alapítása tekintetében, nem annyira azok számát, mint inkább az azokba fektetett tőke nagyságát illetőleg, a már három év óta tartó szorult közgazdasági viszonyoknak megfelelőleg kedvezőtlen volt. Különösen áll ez, ha az 1902. év eredményét összehasonlítjuk az 1901., de még inkább az 1900. évi eredménnyel, noha e két utóbbi is már, szemben az előző évek hasonló eredményével, nagyobb hanyatlásokat mutat. Az 1902. évben a nyilvános számadásra kötelezett új vállalatokba fektetett tőke nagysága végeredményében majdnem csak fele volt annak, mely 1899-ben, tehát a kedvezőtlen időszak előtti évben, hasonló intézetek és vállalatokba fektetett.

Új részvény vagy szövetkezeti iparvállalat az 1902. évben 40 keletkezett, összesen 15,592.500 korona alaptőkével; az előző évvel szemben egy vállalattal és 1,255.756 koronával több. Ez az eredmény azonban sokkal mögötte marad az 1900. évi alapításoknak, mely évben 45 vállalat keletkezett 25,435.000 korona alaptőkével és még inkább az 1899. évinek, mikor 38 vállalat

keletkezett 34,916.240 korona alaptőkével. Nagyobb alapítások: a „Magyar czérnagyár részvénytársaság” Pozsonyban 3,000.000 korona alaptőkével; (2,000.000 korona részvénytőkével) a „Magyar Schuckertművek villamossági részvénytársaság” Budapesten (—); a „Borossebesi bányamű részvénytárs.” Budapesten 2,400.000 korona alaptőkével, végül a „Cellulose-gyár részvénytárs.” Turócszentmártonban 1,000.000 korona alaptőkével. Felemlítendő még: a Fatermelő részvénytársaság” Budapest és a „Mayer gépgyár, vas- és fémöntöde részvénytársaság” Szombathely székhellyel 800—800.000 korona alaptőkével; a „Győri accumulator részvénytársaság” Győr székhellyel és 530.000 korona részvénytőkével, az „Una faipar részvénytársaság” Budapest székhellyel és 500.000 korona alaptőkével: az „Első magyar irongyár részvénytársaság” Budapesten 250.000 korona alaptőkével, az „Egyesült fülek-putnoki agyárgyár részvénytársaság” Budapest székhellyel 150.000 korona alaptőkével, a „Szendrői kőszénbánya részvénytársaság” Miskolczon 200.000 korona alaptőkével (új vállalat); az „Első fekete-halmi villamossági mű részvénytársaság” Fekete-halmán Brassó vármegyében 108.000 korona alaptőkével (új vállalat); a „Vaspataki magnesvasbányák részvénytársaság” Brüsszelben, főkötelep Kolozsvárott, magyarországi üzletkijéje 200.000 korona (új vállalat); a „Kalocsai villamossági részvénytársaság” Kalocsán 200.000 korona alaptőkével (új vállalat); a „Pyrisolith villamos szigetelő testek gyára részvénytársaság” Budapesten 100.000 korona alaptőkével (új vállalat); a „Rimaszombati conservgyár részvénytársaság” ugyanott 100.000 korona alaptőkével (új vállalat); a „Délmagyarországi gyapjufonó es vattagyár részvénytársaság” Baján 200.000 korona alaptőkével; a „Magyar gyermekcipőgyár részvénytársaság” Budapesten, alaptőke 100.000 korona (új vállalat); a „Hirtenbergi tölténygyutaes- és fémárugyár részvénytársaság, azelőtt Keller és társa” telepe Magyaróvárott és a „Dunkel V. K. felsőmagyarhoni első parkettgyár részvénytársaság” Kassán 200.000 korona alaptőkével (magánvállalatból átalakított). Az 1902-ben keletkezett 40 vállalat közül csak négy horvát-szlavonországi volt és pedig a „Nyersanyagok feldolgozására és értékesítésére alakult belovári első horvát részvénytársaság” Belovár székhellyel, 440.000 korona alaptőkével (új vállalat), a „Kőszénbánya részvénytársaság” Ratkovicán, főteleppel Brüsszelben 1,250.000 frank (1,312.500 korona) alaptőkével (új vállalat); az „Eszéki első horvát részvénytársaság” 50.000 korona alaptőkével (új) és a „Mitroviczai szerb cipész-szövetkezet”.

A részvénytőke nagyobb emelése „Budapest-ujpest-rákospalotai villamos közuti vasut részvénytársaságnál” 1,220.000, a „Turul” cipőgyár részvénytársaságnál Temesvárott 800.000,

a „Magnezit ipar részvénytársaságnál“ Budapesten 710 000, a „Mercur bank- és váltóüzlet részvénytársaságnál“ Budapesten, a „Fatermelő részvénytársaságnál“ Fiumében és a „Folyószámla leszámítoló bank részvénytárs.“ 600—600.000 koronával történt; részvénytőkejüket fél millió koronával emelte a „Csikmegyei erdőipar részvénytársaság“ Budapesten és a „Meray és Rozár elektrotypograf- és telegrafszedőgép részvénytársaság“ szintén Budapesten.

A részvénytőkét leszállította a „Kisbér-fűzitői egyesület gyári részvénytársaság“ Fűzitőben 1.520.960, a „Péterhegyi téglagyár részvénytársaság“ Budapesten 960.000 K-val; e három iparvállalat együtt 3.832.950 K maradt.

Felszámolását az 1902. évben 107 intézet és vállalat mondotta ki, mely szám nemesak az 1901. évi állapothoz képest (mikor 85 intézet és vállalat határozta el felszámolását) nagy, hanem annál feltűnőbb, mert a főlpszámoló intézetek közt igen nagy és részben régebbi hitelintézetek is vannak.

Kereskedelmi és iparkamarák.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara I. évi január havi teljes ülésében tudomásul vette a kamara az elnök jelentéséből, hogy a kereskedelemügyi miniszter agyaggyuró gépet engedélyezett a szegedi agyagipari szövetkezetnek, 4000 korona föltételeesen visszafizetendő és 1000 korona berendezési segélyt a bezdáni bőriparszövetkezetnek, továbbá 350 korona segélyt egy műszövőnek.

Titkár jelentést tett a kamarai iroda december havi és 1902. évi tevékenységéről és arról, hogy a kamara a múlt esztendőben tíz teljes ülést tartott, azonkívül 15 osztályülést, 26 bizottsági és 14 elnökségi ülést.

Megelégedéssel vette tudomásul a kamara azon kezdeményezésének sikerét, hogy jutalmazásban részesüljenek a kiváló ipari munkások, a mennyiben a kereskedelemügyi miniszter a szegedi kamarának az összes kamarák által támogatott kérésére az egész országra kiterjedőleg évenként 100 ipari munkás jutalmazását engedélyezte.

A száz koronás díjak és azok mellé adandó diszes elismerő okmányok már az év végén osztatnak ki először. Budapestre és kamarai kerületre 15 esik a díjakból, a többi kamarai kerületre 4—7 közt váltakozó számú díj. A szegedi kerületre 5. Ezekre a pályázatok annak idején való kiírásával az elnökség bízott meg.

A kereskedelmi miniszter leírta a kamarához, hogy szándéka van több kamarai kerületben egy-egy ipari munkaközvetítő hivatalt fölláttatni a budapesti hasonló intézet mintájára. Ennek költségét $\frac{1}{3}$ részben az állam, $\frac{1}{3}$ részben a város és $\frac{1}{3}$ részben a kamara viselné. A terv szerint egy nagyobb szabású ily hivatal költsége

6000 koronát, a kisebbé 4710 koronát lenne évenként. A kamara megbizta az elnökséget, hogy az ügyet tárgyalja a várossal.

Fölterjesztést fogadott el a kamara az aradi testvérkamara actiojának támogatásaképen, ismételve az ez ügyre vonatkozólag az összes kamarák nevében már előzőleg tett szegedi kamarai fölterjesztést, hogy a nagy vállalkozókkal kötött szerződés ne ujttassek meg, hanem tartassék fönn az egész szükséglet a kisiparosok számára és hogy ez ügyben eszközöljön ki a miniszter alkalmat a kamarák kiküldötteinek a katonai hadbiztosságok képviselőivel való szóbeli tárgyalásra.

A szegedi állami fa- és fémipari szakiskola 1903. évi költségeire elvállalt 4200 korona hozzájárulást kiutalta a kamara.

Helyeslően fogadta a teljes ülés az elnökség jelentését arról, hogy a szegedi fa- és fémipari szakiskola műhelyeinek teljesebb fölszerelése kéretett. Ennek a célja pedig az, hogy a műhelyek gépeit a kisiparosok is minél többen használhassák és hogy ez a használat hozzáférhetővé és olcsóvá tétessék.

Kerületének több városában kérte a kamara czépezés- és szabóipari szaktanfolyamok rendezését. Ezuttal a kereskedelmi miniszter Zomborban engedélyezett szeptemberre szabóipari tanfolyamot és jelzi, hogy a Szegedre kért női szabóipari tanfolyam ügyében közelebb fog határozni.

A maroscásárhelyi kereskedelmi és iparkamara 1902. évi december hó 22-én tartott rendes teljes-ülése. Elnök: Tauszik B. Hugó kir. tanácsos, előadó: Sz. Szakáts Péter titkár, jkvvezető: László Gyula másodtitkár.

Elnök üdvözlö a megjelent kamarai tagokat s a jegyzőkönyv hitelesítésére Schwarz Zsigmond és Csonka Géza kamarai tagokat kéri fel.

Tárgyalás folyamának kivonatos közlése: A kereskedelemügyi miniszter megküldötte a m. kir. állami vas- és aczelgyárak által 1901. évben beszerzett leltári tárgyak jegyzékét az árak feltüntetésével.

Ugyanaz tudatta, hogy Szamos-Ujvár és Jolsva rendezett tanácsu városok területén a házaló kereskedés eltiltatott.

Ugyanaz megküldötte a pénzügyminiszternek az iparsó használata tárgyában az illetékes pénzügyi hatóságokhoz intézett kétrendbeli rendeletét. E szerint a régi árakat fenntartja.

A soproni kereskedelmi és iparkamara megküldötte a keresk. miniszternek egy konkrét esetre vonatkozó rendeletét, mely szerint megengedte, hogy Lajta-Ujfaluban, közfogyasztásra lóhust mérjenek ki, a hus minőségének megjelölésével.

Végül jelenti az elnök, hogy a legutóbbi teljes-ülés óta befolyt kamarai illeték fejében összesen 1271 kor. 69 fill., ezzel szemben töröltetett 2 kor. 78 fill.

Olvastatik a kereskedelemügyi miniszter leirata, melyhez mellékelve megküldi tudomásvétel és megfelelő eljárás végett Stodola József timáripari vándortanítóhoz intézett következő leiratát:

„A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara elém terjesztvén Haltrich János Guszláv szászrégeni timárnak gépadományozás iránti kérelmét, a vélemény nyilvánításra utasított m. kir. technologiai iparmuzeum igazgatósága vándortanító ural történet megállapodása alapján azon nézetének adott kifejezést, hogy nevezett timár kérelme elintézésének függőben tartása mellett az arra érdemes összes székelyföldi timáriparosok támogatására a helyszínén tett tanulmányok és ezek útján szerzett tapasztalatok alapján egységes és tervszerű javaslat terjesztessék elém.

Nevezett igazgatóság e javaslatához hozzájárulván, utasítom vándortanító urat, hogy az egyidejűleg értesített marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara közbenjöttével az említett vidék timárainak helyzetét tegye tanulmány tárgyává s azok támogatására nézve terjessze javaslatát a m. kir. technologiai iparmuzeum igazgatósága útján mielőbb elém.“

(A kamarának mihez tartásul szolgál.)

Olvastatik ugyanannak a kamaránkhöz intézett következő leirata:

„Folyó évi december hó 2-án 2780. szám alatt kelt jelentésére értesitem a t. kamarát, hogy bármennyire méltányolom is az abban felhozott indokokat — az ipartörvény rendelkezései mindenkire egyaránt kötelezők lévén — azon kérelmét, hogy az aradi Székely Otthon és a debreczeni Székely Társaság által székely ipari és házi ipari cikkekkel rendezendő karácsonyi bazárokat az iparigazolvány váltásának kötelezettsége alól felmentsem: teljesíteni módomban nem áll.“

Titkár jelenti, hogy ezen leirat úgy az aradi Székely Otthonnal, valamint a debreczeni Székely Társasággal mihez tartásul közölte. (Tudomásul szolgál.)

Elnök jelenti, miszerint az aradi és a debreczeni székely karácsonyi bazárok részére a Székelyföldről, részint az iparfejlesztő bizottságok, részint a kamara által a tárgyak kellő utánjárással összegyűjtettek, a kitűzött időre rendeltetési helyükre szállítottak és hogy ezen bazárok tanulmányozására a másodtitkár az elnökség által kiküldetett, ki az erről szóló jelentését megteszi. (Tudomásul szolgál.)

A másodtitkár jelenti, hogy részt vett az aradi és debreczeni székely karácsonyi bazárok megnyitásán és azokat tanulmányozta. Örömmel győződött meg, hogy mindkét társat sikerült. A székelyföldnek különösen háziipara tömeges gyűjteményekkel képviselve van s a tárlatok külső hatásukban is vonzó képet nyújtanak.

Már most konstatalható, hogy az Alföldön

tojgyasztásra találnak a háziiparilag előállított cikkek közül:

- 1., a marostordamegyei gyékény-árak és pedig különböző szatyrok, pinczetokok, tál alá való, üveg-tokok és lábtörölők;
- 2., kosárárak: hasított mogyorófából készült háztartási és gazdasági kosarak, fűz vessző és venyige kosarak, vesszőből font puttonok;
- 3., faedények: fenyőfából és cse. fából készült kádak, esebrek, dézsák, sajtárok;
- 4., fa háztartási cikkek: fatálak, fatányérok, esztergalyozott kis dobozok;
- 5., gazdasági eszközök: jármok, létrák, szekér-alkatrészek (félgártmányok.)
- 6., mindenféle gyermekjátékok, gyermekbutorok és kertiszékek;
- 7., háziszótt asztalneműek;
- 8., lomos pokróczok;
- 9., csiki szőnyegek;
- 10., tapló siphák;
- 11., székelyudvarhelyi anyagárak;
- 12., élelmi cikkek: túró, sajt, kézdívásárhelyi és tordai pogácsa, szilvaiz stb.

Elismeréssel emlékezik meg a másodtitkár az agyagárakról, miket a székelyudvarhelyi agyagipari szakiskolát végzett és önállóvá lett iparosok állítottak ki. A székelyföldről legtöbb árut Udvarhelymegyéből állítottak ki, a hol tudvalegőleg legelterjedtebb a háziipar.

Elismeréssel emlékezik meg végül az előadó a karácsonyi bazárokat rendező aradi Székely Otthonról és debreczeni Székely Társaságról, mely testületeknek páratlan ügybuzgósága és önfeláldozása eredményezte a sikert.

Tauszik B. Hugó elnök örömmel hallja a két első székely bazár eredményéről elhangzott jelentést s záfolatát látja ebben annak, hogy nem volna székely ipar. Maga is úgy van meggyőződve, hogy a székely háziiparnak vannak piaczképes termékei s hogy öntudatos fejlesztés mellett a háziipar egyik-másik ágának nálunk jövője van.

Olvastatik a kereskedelemügyi miniszter leirata, melyben véleményt kér arra nézve, hogy a borbélyok (fodrászok) üzletükben borotvákat, ollókat, fésűket, hajvágógépeket stb. a fenálló gyakorlat szerint iparszerűleg árusítanak s illetve borbélyüzleti iparigazolványok alapján árusíthatnak-e?

Az iparosztály véleménye szerint ezen cikkeknek és több más cikkeknek, mint illatszerek és kendőző szereknek árusítása nem tartozik a borbély (fodrász) üzlet körébe s ezzel jogszerűleg csak az esetben foglalkozhatnának, ha erre külön iparigazolványt váltanak; ellenben ennek gyakorlásától eltiltandók. (A teljesülés az iparosztály véleményét magáévá teszi.)

Olvastatik a debreczeni társkamara megkeresése, melyben a boldog emlékü Ráth Károlynak, a magyar ipar ideális munkásának létesítendő emlékre adakozásra hívja fel a kamarát.

(A Ráth-Károly emlékére 20 (husz) korona megszavaztatik.)

Olvastatik a debreczeni társkamara átirata, melyhez mellékelve megküldi az ipartestületek országos szövetsége ügyében az ipartestületekhez (Az átirat szövegére kíváncsiak vagyunk. Szerk.) és feladatuk lelkiismeretes teljesítése végett a kereskedelmi ülnökökhöz intézett megkereséseit. Tudomásul vétetnek. (?)

Olvastatik az Ipartestületek Országos szövetsége végrehajtó bizottságának megkeresése, melyben tudatja megalakulását (?) s megküldvén alapszabályait (suttymfalviasan?) felkéri a kamarát ezen szövetségbe való belépésre.

Az alapszabályok 9. §. szerint belépési díj czimén egyszer s mindenkorra 50 korona, a 10. §. szerint pedig évi tagsági járulék czimén 200 korona fizetendő.

A teljes ülés melegen üdvözli az új szövetséget s nagy reménykedéssel van működésének sikere iránt, azonban a kamara *nyomott pénzügyi viszonyai miatt sajnálatára nincs abban a helyzetben, hogy már most a szövetség tagjai közé beléphetne.* (Udvarias visszautasítás! Szerk.)

Kivonat a bukaresti szaktudósító 1902. évi november havi jelentéséből.

(Befejező közlemény.)

Hámbőr kivitelünk jelentékeny s Ausztria és Németország mellett tekintélyes mennyiséget tudunk magunknak biztosítani.

A borju felsőbőrben a francia áru (Chambéry) kedvelt. *Allitól a francziák friss bőrt dolgoznak fel s ez befolyással van az árura.*

Lőbőr Ausztriából jó, a birkabőr Magyarországból.

A sárgabőrt azelőtt Francia- és Németországból hozták, *most Budapestről*, de valószínű, hogy ez nem magyar áru.

Bulgáriában a mily sikereket ért el talpbőr bevételünk, ép oly gyenge felsőbőr bevételünk.

A barna és fekete tehénbőr és pittling bevételében, melyeknek a minősége jó s ár tekintetében is megfelelők, a francia és német áru mellett van részünk, a fénymávos bőr és színes borjubőr azonban csaknem kizárólag Német- és Franciaországból jó.

Bevitelünk van még sima tehén- és borjubőrből, valamint pittlingből, mely cikkeinkkel Ausztria és Franciaország versenyeznek.

A bagariabőrből készült magyar csizmaszárak, melyek orosz minta után készültek, szintén keresletnek örvendenek.

A fekete hámbőr bevételében is osztozkodunk Ausztriával. Ezt a cikket azonban már a belföldi verseny is erősen nyomja. Ez idő szerint azonban még a belföldi áru gyengébb minőségű a mienknél.

Géphajtószipjak.

Géphajtószip kivitelünk csak lassan tud érvényesülni; minek oka az, hogy a német és angol áru minősége a mienknél jobb, részben azonban az is, hogy ezek iránt bizonyos előszeretettel s bizalom található.

A szijak nagyjából készen jönnek. Az angol áru van különösen jól bevezetve, ehhez kell alkalmazkodnunk sulyban és minőségben.

Bőráruk, nyerges és szijgyártó munkák. 1901-ben Magyarország 4.400, 3.700, 1.300 kg., Románia 11.931 kg., Szerbia 20.552 kg., Bulgária bevétele pedig 12.293 kg.

Kivitelünk nagyobb mint Ausztriáé, Franciaországé, sőt sulyban Németországot is megelőzzük.

Lábbeliek.

Románia bevétele volt 1900-ban 35.152, Szerbiáé 20.032, Bulgáriáé 4.574 kg.

Mindenütt az osztrák ipar termékei dominálnak. A fő konkurrens mindannak dacára nem ez, hanem mindenütt az erősen fejlődő belföldi ipar. A közönség a mérték szerint készült cipőknek akkor is előnyt ad, ha azok drágábbak, mint a gyári áru.

Egyébiránt az újabb időben a kivitelre részünkről is figyelemre méltó kísérletek történtek.

A közönséges parasztopánok háziiparilag készülnek különösen Szerbiában, hol még a bőr kikészítésével is foglalkoznak parasztlakok.

A bulgár bőripar.

Bulgáriában három nagyobb bőrgyár működik: az I. bulgár bőrgyár részvénytársaság Szófiában, a Fodoroff Iván-féle Knyazevon s a Selgasia részvénytársaság Gabrovon.

Ezen kívül csaknem minden nagyobb községben, különösen a vizek közelében, több timár dolgozik. Néhol egész utcát foglalnak el. Egyáltalában a bőripart régóta üzik Bulgáriában s az iránt a népben kellő hajlandóság mutatkozik. Gabrovo városában, mely ipari szempontból egyáltalában legérdekesebb városa Bulgáriának, a kis cserző vargákon kívül 12 nagyobb timárműhely van.

1885 óta itt *bőripari szakiskola* is áll fenn három éves tanfolyammal. A bulgár bőripar fejlesztésénél jelentékeny tényező még, *hogy a timárok fiatalokat a külföldre küldik tanulni s ily módon a modern technikával ez oldalról is megismerkedni.*

Különösen talpbőr, fekete és természetes színű hámbőr, továbbá szattyánbőr készült jelentékeny mennyiségben s eléggé jó minőségben Bulgáriában.

Ezekben a cikkekben ugyan *még a mi áruinkkal nem versenyezhetnek.*

A finomabb vadbőrök azonban Lipcsébe kerülnek feldolgozás céljából.

A cipésziparnak nincs az a jelentősége, mint nálunk, mert a népnek nagyrésze még bocskorban jár s ezt mindenki maga el tudja készíteni.

Újabb időben terjedt a cipő és csizmaviselés. A belföldi ipar aránylag még drága, úgy hogy a külföldi áruval ár tekintetében nem állja ki a versenyt (20—30 frank a bulgár készítmény). A mérték után készült cipőket azonban a nép szívesebben viseli.

A szerb bőripar.

Szerbiában bőrgyár csak Belgrádban van.

Kisebb cserzővarga van az országban több, ezek azonban csak a helyi szükséglet kielégítésére dolgoznak.

A szerb viszonyokra különben általában a Bulgáriáról mondottak állanak.

„A MI LAPUNK“ TÁRCZÁJA.

Válasz „Az iparosok társadalmi helyzetéről“ cz. cikkre.

Kedves Feri barátom!

Igazi lelki gyönyörűséggel és okulással olvastam úgy gondolatokban, mint stýlben egyaránt remek cikket, a melyet a közöttünk fölmerült iparoskérdés tisztázására hozzám intézve írtál.

Fogadd érte e helyen is szives köszönetemet. És most engedd meg, hogy az én pongyola, fegyelmetlen írással s kezdetleges tapasztalatommal néhány állításodra válaszoljak.

Az iparfejlődésnek korhűséggel megírt történetét, a melyet az ősfoglalkozástól kezdve a mai fejlett műiparig oly avatott tollal írtál meg, mely az én kritikai értelmemet meghaladó mesteri munka, érinteni nem fogom, csupán az iparosok társadalmi közbecsülésének kérdéséhez szólok.

Szerintem az iparszabadság általad említett nagy haladása ásta meg az iparosok közbecsülésének sirját.

Mint magad is elismered, hogy míg a czéhrendszer megtudta gátolni a kontárképzést, addig az iparszabadság kapuján új s nem mindig megfelelő elem tódult a részére megnyílt új kereseti ágakhoz.

Hisz jól tudjuk, hogy nemcsak kontárok, lelketlen üzerek, iparlovagok s egyéb érdemtelen elemek garázdálkodnak a tisztességes ipar rovására, de oly egyének is, kik a társadalom tisztességes elemei közül kiközösítették. És ez elemek minden bűne, vétke, hitelrontó tudatlansága a becsületes szándéku s tisztességes iparos rovására iratik.

A régi elvetett czéhrendszer szabályai s hagyományos tisztességgel űzött ipara által a városokban oly általános közbecsülést s tisztességet vivott ki tagjainak, hogy — mint tudjuk — a város közügyeiben s a politikai életben vezérszerepet vittek.

Hogy a közélet minden mozzanatában mennyire részeseek voltak, érdekesen jellemzi az, hogy még a vallási dolgokban, a templomi ünnepeken is megvolt az őket megillető ceremóniás szerepük. A körmeneteknek kizárólag ők voltak a diszőrei, vezetői s zászlóvivői, a mire az időben különös súlyt fektettek és a mit büszkeséggel láttak el.

Azt is tudjuk, hogy később, a nekik teljesen kiszolgáltattott önkormányzati jog elfajulásokra, tulzásokra sodorta őket, úgy, hogy a szabadság ígét hirdető új idők szelleme főnállásukat lehetetlenné tette; de nem tagadhatjuk, a czéhrendszer volt mégis az iparosok közbecsülésének legbiztosabb vára.

Én az iparosok közbecsülésének hanyatlását elsősorban a szabadipar létesítésében látom, noha nagyfontosságúnak tartom az általad em-

litett fiatal iparosok, illetőleg tanoncok erkölcsi és értelmi nevelésének erre vonatkozó behatását is.

A műveltség egyik fontos feltétele ugyan a közbecsülésnek, de semmit sem ér ez egyéni tisztesség és becsület nélkül. Láttam én már előkelő uri gazembert és művelt kontárt eleget, a kinél nagyobb közbecsülésben részesül a mi kétkézi munkásunk is.

A mai ipartörvény nem selejtez, befogad mindenkit, a kinek kedve s pénze van a becsületes iparosok hitelének tönkretételére. A művelt, tanult iparosok csak a tisztességes munkával vehetik föl a versenyt, a szélhámos üzérkedésben nem. Ezek a betolakodott elemek nagyban rontják a mi közbecsülésünket.

Teljesen osztom véleményedet abban, hogy az iparos az önművelés által ezen előítéleteket meggyöngíti, de ez csak egyes egyéneknek sikerül s az általánosságot nem szabadítja föl az előítélet terhe alól; mert — mint mondom — a közbecsülés tisztességét is feltételez, nem csak műveltséget.

S hogy a hivatalnoki elem, bizonyos mellőzést éreztet az iparűző polgárokkal szemben, azt annak tudom be, hogy a hivatalokba — különösen a városi s megyei közhivatalokba — javarészt a pusztuló gentry ivadékai ülnek, kik az ő hagyományos büszkeségüket ide is bevitették, de már lassan-lassan kifogynak ezek s az utánuk jövők közülünk valók, ők majd jobban megbecsülnek bennünket.

A te szép cikked egyéb része teljesen rabbá tette lelkemet s ha még a pályaválasztás iránt eddig ingadoztam volna is, a jövő törekvésemet csak arra irányítom, hogy szülővárosomnak ezentúl jobb iparos polgára legyek.

És küzdeni fogok mindnyájunk érdekében az előítélet ellen s ha tán tervem nem is sikerül, megnyugtató azon tudat, hogy megtettem mindazt, a mit e téren egy iparos megtehet.

Tanulságos leveledet még egyszer megköszönöm és sok üdvözlettel, vagyok

Szeged, 1903. január 18.

igaz barátod *Paral Ernő*.

Ujítás a lap előfizetését illetőleg.

„A Mi Lapunk“ megtette a lépéseket, hogy t. előfizetőinknek a díjak beküldése körül ne származzanak költségeik. Intézkedtünk ugyanis, hogy postabefizetési lapokat kapjunk a postaigazgatóságtól, melyeknek használatánál a portót t. előfizetőink megtakaríthatják. Előfizetések lejártá esetén, vagy azoknak, a kik még a díjakkal hátralékban vannak, ilyen befizetési lapokat fogunk beküldeni, de azután kérjük és elvárjuk, hogy a csekély összeg beküldésével ne késlelkedjenek.

A jótékony angyali kar.

Igy lehet elnevezni az *ó-becsei* ipartestületnek azon hőgyűlétszabályát, mely a folyó hó 25-én rendezett s az *elaggott iparosok* alapja növelésére megtartott tánczvizalmat oly fényessé, oly tündöklővé s oly dicsőségessé avatta, mint a milyen önmaga.

Az eszm.: *Szervezzünk egy hölgybizottságot!* nódított s a kedélyes kasszonyok, mint az isteni kegyelem személyesített varázsa, oly vonzóvá tették az ipartestületi bálát, milyen nem vala soha sem. Ott tündöklött élő virágokban a bölcsesség működött az értelem, hatott a tanács, kitartott az erősség, értéket képviselt a tudomány, melyet megszentelt az isten-ég is. »Ur félelme«: mindez összefolyt, mint megdönthetetlen világhódító erő mindannyokban s megszentelte munkájukat az egyházfő bő áldása, ki 30 koronával tetőzte be az iparosok az napi örömteljes megújuló dicsőségét. S éppen azért, mert oly dicső, mert oly fényes volt a bál: nem hallgathatom el, hogy méltóan meg ne dicsérem őket.

Nem tesztek kivételt, egyenlőképp emlékezem meg róluk: akár Gaszman Macza vagy Bock Maczus, akár Csongrády Nagy Böske avagy Lintner Annuska, akár Deák Erzsike, Zimányi Mariska vagy Trinx Idil (mert így írta alá magát) a nevük. Hiszen megjelenésük a bálteremben csakugyan nem volt egyéb valóságos idyllnél, mely élő, virágos mezővé varázsolta a dermedt tél derekán Ó-Becse nagyközség diszes (?) üvegházát: a nagyvendéglő dísztermét.

Legyenek is büszkék, legyen szívük örömmel telített s jótékony érzelmekkel vegyített kiapadhatlan kincsébánya, hogy azon soha erőt ne vegyen az, mi mulandó, hanem a mi örök: az *igazi szeretet*.

Hiszen ugysis a mérhetlen bölcsesség gyémántfényű isteni szikrája lakozik mindannyiok lelkében, mely mint üdítő varázserő, a legszebb éreay tündértényében ragyog vissza s megtörlik ott, mint az istenanya halavány, de ragyogó képmása.

Nem szől lelkem többet ajkaimon, nem dicsérem tovább őket, nem festem még szebb színekkel érdemeiket, hogy — mivel még itt a földön élnek — az emberi gyarlóság erőt ne vegyen azon, a mi isteni.

A lélek és test küzdelmének ugyanis hatalmasabb ereje ugy nincs máshol, mint egy elkapott női kebelben, mely hogyha erőt vesz a leleken, mulandóvá válik benne mind az, mi valódi örök, s képzelt örökkévalóvá az, mi mit sem ér s nem egyéb, mint gyarló emberi hiúság.

Nem akarom olyanoknak ismerni, s nem is tudom olyanoknak látszanak; de még nem is óhajtom, hogy olyanoknak fáradtságuknak, mely határtalan buzgalomról, önfeláldozó szeretetről, alázatos szerénységről, igazi női kellomról, nemesen érző szivéről, s keresztény felebaráti szeretetről tanúságot tevő lélekről adott példaképet mindannyiok fiatal, kedélyes, kedves és nemes érzelmű egyéniségében.

Csak egy még kérésem: maradjanak hűek azon testülethez, mely felkereste őket, áldozzanak máskor is az elaggott iparosok oltárán a mindenség egyetlen nagy Urának, a ki áldja meg lelkeiket mindazon érények díszes koronájával, mely az emberi társadalom — nem a mai é-telmű s emancipálnak nevezett lényévé, hanem — legszebb eszményképévé avassa őket, mint olyanokat, kik hivattva vannak egy nagy eszme keresztülvitelére: *átteremténi a megromlott emberiséget s nem tönkresilányítani!*

Congreganista.

Felhívás.

Olvasóinkat felkérjük, hogy a mennyiben oly esetek jutnak tudomásukra, hogy közhivatalok kiírt szállításoknál a magyar ipart mellőzik, ezen eseteket *lehetőleg kimerítően* tudassák szerkesztőségünkkel.

H I R E K.

— **Érdekes magyar találmány.** Faragó Sándor szentesi lakatos-segéd, mint értesültünk, fegyverszerkezetű ajtó-zárat talált ki. A zárat az ajtó belső részén alkalmazták és ha kívülről álkulccsal nyitogatják, a nyitogatóra egy golyó ugrik ki. A fiu ügyes találmányát bemutatta a szentesi iparügyi tanácsosnak, aki a szabadalmazás iránti lépéseket meg teszi.

— **A csúrogi ipartestület** alapszabályai jóváhagyatván, ott folyó hó 25-én megejtetett a tisztviselők választása, mely a következő: Iparhatósági biztossá az I. foku iparhatóság **Kalmár Zsigmondot** nevezte ki. A közgyűlés egyhangulag választotta meg a következő iparosokat előljárókul: elnök: **Manojlovits János**, jegyző és ügyész: **Berecz István**, előljárósági tagokul: **Kovácsérsits János**, **Szirácski Szlavimir**, **Manojlovits Milán**, **Petrovits György**, **Radonics Lukács**, **Benkő Mihály**, **Palacsérsits Péter**, **Ujhelyi József**, **Fényi Bálint**, **Berecz András**, **Mircshausz József**, **Lotz Jakab**, Számvevőkké: **Gyúkity Vászta**, **Szabó János** és **Heinrich Károly**; bizalmi férfiak: **Milasev Kuzman** és **Tusch Antal**. — Melegen üdvözljük az új ipartestületet és kívánjuk, hogy a vezető férfiak azt minél hasznosabb intézménnyé fejleszszék, a melyben ottani iparostársaink védőjüket tiszteljük és annak központja legyen: a szép egyetértés.

— **Kiállítás.** Hmvásárhelyen az iparosok és a gazdasági-egylet még a múlt évben elhatározták, hogy ez év augusztus havában ipar- és mezőgazdasági kiállítást rendeznek. A végrehajtó bizottság meg is alakult, de eddig semmit sem csinált. Most a gazdasági egylet legutóbb tartott választmányi ülésén azt határozta, hogy mivel sem idő, sem pénz nincs a kiállítás rendezésére, a kiállítást 1904. őszére halasztják. Különösnek tartjuk, hogy annyi derék, jóra való iparos nem fejtett ki nagyobb ügyszeretetet a kiállítás sikere érdekében.

— **Megerősítés.** A kereskedelmi miniszter Reinhart Gyula aradi butorgyárosnak az aradi kereskedelmi és iparkamara alelnökévé történt megválasztását megerősítette.

— **Elaggott iparosok bálja.** Az óbecsei ipartestület f. hó 25-én sikerült tánczvizalmat rendezett az elaggott iparosok alaptökeje javára, a melyet kezelése alatt tart fen. A bál összes bevétele 389 korona 50 fillér volt s ebből felülfizetesképen 132 korona 50 fillér folyt be. A tiszta haszon megütötte a 260 koronát, mely a jegyek elárulásával megbízott külön hölgybizottság buzgalmának eredménye, melynek tagjairól lapunk előző hasábján tesz méltó dicséretet „A Mi Lapunk“ szerkesztőségéhez beküldött s közlésre adott tudósítás.

— **Sütőipari szabályrendelet.** A fővárosi iparügyi bizottság e hó 27-én foglalkozott a vajudó

sütőipari szabályrendelet tervezetével, melyet a közegészségügyi bizottság nemrégiben már tárgyalta. A bizottság általánosságban minden megjegyzés nélkül elfogadta a tervezetet s azután egyenkint tárgyalta annak szakaszait. Az első fejezetet, mely a *sütőipar viteléről és a műhelyek berendezéséről* szól, csaknem változatlanul elfogadták. Ez a fejezet arról intézkedik, hogy a sütőipart csak az egészségügyi követelményeknek megfelelő műhelyekben szabad gyakorolni, a segédnek külön hálólhelyiségüknek s minden segédnek külön ágynak kell lennie. A hálólhelyiségben az ipar üzéséhez tartozó semmiféle anyagot vagy eszközt nem szabad tartani. — A második fejezetet, mely a *kenyér és sütemények forgalomba hozatalát* tárgyalja, szintén változatlanul elfogadták. — A harmadik fejezet a *munkaadók és a segédsemélyzet munkaviszonyát* szabályozza. E szerint a segédek, képesítés-el nem bíró munkások, inasok és nőalkalmazottak az ipartörvény és ezen szabályrendelet határozmányai alá esnek, a cselédek munkaviszonyát pedig a cselédtörvény szabja meg. A segéd a nap 24 órájából legfőljebb 14 órát köteles a házban tölteni s ebből is csak 10 órai munkára kötelezhető. A természetben való élelmezést a segéd nem tartozik elfogadni, de ha elfogadta, annak fejében hetibéréből legfőljebb 12 korona fogható le. A kettős ünnepekre vonatkozólag a bizottság kimondta, hogy az egyik ünnepen az összes munkásoknak egyik fele, a második napon pedig a másik fele teljes szünetet élvez. A javaslatot még a jogügyi osztály tárgyalja s azután a közgyűlés elé kerül.

— **Olvasóink szives figyelmébe ajánljuk Hoffmann Hugó első szegedi fehérmű gőzmosó- és fényvasaló ipartelepének mai számunkban közölt hirdetését.**

— **A veszprémi ipartestület és iparoskör** a Bauer Károly által alapított elagott iparosok, részben pedig az iparoskör könyvtár-alap javára 1903. évi február hó 7-én a „Korona“ szálloda nagytermében zártkörű táncvigalmat tart. Belépti-díj személyenkint 1 korona. Felülfizetések, tekintve a jótékony célt, köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— **A „Szeged-felsővárosi iparoskör“** 1903. február 7-én saját helyiségében (Római-körut 31. sz., Martonosy-féle vendéglő) zártkörű táncvigalmat rendez. Személyjegy előre váltva 1 kor., este a pénztárnál 1 kor. 20 fill. Családjegy előre váltva 2 kor. 40 fill., este a pénztárnál 3 kor. A jövedelem fele a kör „Kossuth-alapítványa“, fele pedig a könyvtár-alap javára fordítatik. Kezdeté este 8 órakor. Jegyek a bizottság tagjainál és a körhelyiségben kaphatók.

— **Egy betegsegélyző pénztár bajai.** A bpesti sütők, cukrászok, mézeskalácsosok ipartársulatának betegs. pénztára komoly válságba jutott, minek következtében az V. kerületi előljáróság, mint a betegsegélyző pénztárak felügyeletével megbízott elsőfoku hatóság, az említett

pénztárt ideiglenesen hatósági kezelés és igazgatás alá vette. Okot erre az a körülmény adott, hogy a pénztár elnöke, pénztárosa, valamint a munkaadók közül választott igazgatósági tagok tisztségükről lemondtak, minek folytán az egyesület vezetése hiányos lett. A lemondás oka viszont az volt, hogy a vasárnapi munkaszünet dolgában a munkaadók és munkások a legellenetesebb álláspontra helyezkedtek s az ellentétek annyira kiélesedtek köztük, hogy a békés együttműködés teljesen lehetetlenné vált.

— **A szegedi husvágók és sertés-hizlalók egyesülete** 1903. február hó 12-én a pilseni sörcsarnok összes termeiben saját pénztára javára zártkörű táncvigalmat rendez. Személyjegy előre váltva 1 kor. 20 fill., este a pénztárnál 1 kor. 40 fillér. Családjegy előre váltva 3 kor., este a pénztárnál 3 kor. 60 fill. Kezdeté este fél hét órakor. Jegyek kaphatók Paral Pál hentes-üzletében, a pilseni sörcsarnokban és a rendező-bizottság tagjainál.

— **Táncmulatság.** A szegedi szabóiparos ifjak 1903. évi február hó 22-én, az ipartestületi ház földszinti termeiben, részben a munkaképtelen szaktársak segélyezésére zártkörű farsangi táncmulatságot rendeznek. Belépti-díj: személyenkint 1 korona, a pénztárnál 1 korona 20 fillér, családjegy 2 korona 40 fillér, a pénztárnál 2 korona 80 fillér. A kik meghívót nem kaptak, s arra igényt tartanak, forduljanak a rendező bizottsághoz. Jó zenéről gondoskodva van. Kezdeté 8 órakor. Legjobb sikert!

— **A nagyváradai szabómunkások és kiséparosok szakegylete** 1903. évi február hó 22-én saját pénztára javára zártkörű farsangi bálát rendez, mely az érdeklődés után itélve, legjobb sikert ígér.

— **A budapesti (ipari) munkaközvetítő intézetnél** az e heti kimutatás szerint 5607 munkás keres foglalkozást, kik között majdnem minden iparág képviselve van; hiányzik azonban és munkát kaphat helyben: 2 fénynyomó, 1 órás, 1 művésznök; vidéken: 10 eresztőcsap-esztergályos, 4 kádár, 7 bogvár, 6 könyvkötő, 3 kalapos, 1 női szabó, 1 cipész-szabász, 2 fehérművasaló, 1 érczvésnök, 2 mézeskalácsos. Keresnek továbbá: könyvkötő- és hajtogatónőket, nádszékfonó-nőt, virágkötő és harisnyakötő nőket; helyben és vidéken vasalónőket, férfi-szabósághoz kézi leányokat. Inasfiukat felvesznek: asztalos, aranyműves, bádogos, cipész, ércznyomó, fényképész, fényező, faesztergályos, kárpitos, lakatos, férfi- és női-szabómesterek, kereskedők, nyomdák és gyárak. Tanuló leányokat pedig: könyvkötők, nyomdák, gyárak és varrodák. Jelentkezni kell az intézetben VIII. k., József-körut 36. sz. a.

— **Szabó Károly első zentai vegy. ruhatisztitónak** lapunk mai számában közölt hirdetésére, mely ugy taksarékossági, mint tisztsági szempontból igen fontos, felhívjuk olvasó közönségünk figyelmét.

— A szatmárnémeti timáripártársulat saját szükségletei fedezésére a „Vigadó“ összes termeiben 1903. évi február hó 14-én zártkörű batyubálat rendez.

— A Szeged-kerületi iparmuzeum a szegedi kereskedelmi és iparkamara házában nyitva áll vidékiek részére naponta, helybeliek részére vasárnaponként.

— A magyar kir. kereskedelmi muzeum keleti mintatára V., Váczi-körut 32. sz. d. e. 9—12 óráig, továbbá a hazai termékek állandó kiállítása, a kereskedelem történeti gyűjtemény, a háziipari kiállítás pedig a városligeti iparcsernyekben d. e. 9—12, d. u. 3—6-ig megtekinthető. A ki Budapestre utazik, el ne mulassza ezen nevezetességeket megtekinteni.

— Flanel szövetek kivitele. Szalonikben a változó időjárás következtében a szegényebb néposztály is különös előszeretettel vásárol flanel szöveteket és pedig olasz gyártmányokat.

Vállalatok és árlejtések.

(Az e rovatban közölt ajánlati versenyekről — melyek érdekelhetik gazdasággal is foglalkozó iparos, valamint kereskedő olvasóinkat is — bővebb felvilágosítással készséggel szolgálunk, ha a kérdésekhez a megfelelő válasz-bélyeg van csatolva.)

A magy. kir. dohányjövédéki közp. igazgató-sághoz a budapest óbudai dohánygyárban levő két darab kézi hajtásra berendezett teherfelvonó gép villamos áramhajtásra leendő átalakítására; bánatpénz 5%. Határidő: f. évi február 16.

A m. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános árlejtés útján adja el az összes szertáiraiban 1903. évben összegyűlt különböző ócska anyagokat; bánatpénz 5%. Határidő: f. évi febr. 25.

A székesfehérvári m. kir. államépítészeti hivatalhoz a pusztai vasúti állami tanítói lakás helyreállítására; előirányzat 5958 kor. Határidő: f. évi február 28.

Gömör és Kishont vármegye alispáni hivatalához a vármegye kezelése alatt álló közutakon 1903., 1904., 1905. és 1906. években szükséges kő- és kavicsanyag szállításának biztosítására; bánatpénz 5%. Határidő: f. évi február 23.

A bpesti kir. ügyészséghez butorok szállítására; bánatpénz 35 korona. Határidő: f. évi február 5.

A deákai m. kir. sóbányahivatalhoz az 1903. évben szükséges fűrészaruk szállításának biztosítására; bánatpénz 5%. Határidő: f. évi február 16.

A balassa-gyarmati m. kir. államépítészeti hivatalhoz a katalin-kismarosi törvényhatósági közut 4—5 km. szakaszán levő verőcsei vasúti aluljáró víztelenítésére; előirányzat 11,147 kor. 73 fill. Határidő: f. évi február 17.

Ugyanoda a pétervásári közut 6—7 km. szakaszán levő „Rózsajka“ patak hidjának újból építésére; előirányzat 7450 kor. 20 fill. Határidő: f. évi február 17.

Kérdések és feleletek.

Feleletek.

II. számhoz. E kérdésre értesitem, hogy a „Fredin, Castes Putzmittel“-nél sokkal jobb magyar gyártmány, melyet Neumann Ignác vegyészeti gyára készít (Budapest, III., Zsigmond-tér 2. sz.) s ugyanott kapható, 12 darab ára 2 kor. Szeged, 1903. jan. 26. Szűcs István, czípezsmester.

Országos vásárok.

Febr. 3. Alsó-Balog, Balog, Csáktornya, Etéd, Gyergó-Ditró, Gyéres, Gyöngyös, Hajduböszörmény, Horgos, Illava, Karánsebes, Kun-Szt.-Miklós, Pálos-Nagymező, Prázmár, Somkerék, Szamosujvár, Szent-Balázs, Szélnye, Szielnicz, Szjelnicz, Tobajd, Tarczal, Ujegyház, Várkápola, Zala-Szt.-Balázs.

Február 4. Bazin, Nagykároly, Olad.

Február 5. Csütörtök, Homonna, Leibicz, Nagymajtény, Szászváros.

Február 6. Bobró, Lugos, Klenóc, Korpona, Magyaros, Mária-Pócs, Remete, Szikszó.

Február 7. Füle, Tápio-Bicske.

Február 8. Dorog, Gács-Váralja, Hajdu-Dorog, Jászkisér, Jolsva.

Febr. 9. Bács-Almás, Hatvan, Ilonda, Kőszvényes, Majsa, Nagy-Ilonda, Poroszló, Rékás.

Febr. 10. Feled, Kaba, Kaposmérő, Kolozs, Krasznabéltek, Perbete, Szakácsi, Szeghalom.

Febr. 11. Hátszeg, Szászrégen.

Febr. 13. Dubnicz, Losoncz, Nagy-Lucska, Simánd, Városlőd.

Febr. 14. Baja, Magyar-Csanád, Dunavecse, Gyana-falva, Homord-Szt.-Márton, Irsa, Kun-Szt.-Márton, Mokrin, Nagy-Palád, Német-Lövő, Popolcz, Pápóc, Soborsin, Szt.-Lőrincz, Veszprém, Vörösmart, Zalaegerszeg.

Febr. 15. Mád, N-Szalonta, Szilágy-Cseh, Szklenó, Ujpest

Febr. 16. Bajna, Berczel, Bodokó-Váralja, Büsü, Galambok, Kerkaszentmiklós, Mike, Miskolcz, Nagyajta, Nagyborosnyó, Nagy-Tarna, Nógrád, Sajó-Gömör, Vas-Szecsén, Tisza-Szalók, Varannó.

Pót-vásár.

A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Fejér vármegye területéhez tartozó Czece községben a múlt évi decz. hó 8-ára esett, de elmaradt orsz. vásár helyett f. évi február hó 9-én pótvásár tartassék; hogy Kassa szab. kir. városban az 1903. évi május hó 6-ára eső havi állatvásár kivételesen 1903. évi máj. hó 13-án és a Szepes vármegye területéhez tartozó Szepes-Ófalu községben az 1903. évben a január hó 30-án, márczius 28-án, május hó 23-án, június hó 27-én, aug. hó 1-én, október hó 3-án és decz. hó 5-én tartandó vásár kivételesen január hó 27-én, márczius hó 24-én, május hó 6-án, június hó 23-án, aug. hó 4-én, okt. hó 6-án és decz. hó 1-én tartassék meg.

Betöltendő állás.

Egy jó nadrág- és mellény-szabó kis munkás kerestetik állandó munkára. 2 K 20—2 K 60 f. darabszámra fizetéssel. Családos is lehet. — Bővebbet szerkesztőségünkben.

Szerkesztői üzenetek.

(Valamennyi olvasónknak szívélyes üdvözlötünk.)

T. olvasóinkhoz legyen szabad azon kéréssel járulnunk, hogy sziveskedjenek lapunkat oly czimek beküldésével támogatni, a kikkől értelmiségüknel fogva feltehető, hogy „A Mi Lapunk“ díszes táborához csatlakoznak, ha megismerik célunkat. Melynek teljesítéseert fogadják már ezuttal is köszönetünket.

Kiss József B.-Csaba. Hasonló kéréssel már több város iparosága fordult lapunkhoz, azért szükségesnek tartjuk ezuttal is megjegyezni, hogy egy oly szaklapnak, mely nem egyes szakma érdekeit szolgálja, hanem felöleli az ország iparos érdekeinek összességét, nem áll módjában egyes kérdések részleteivel is tüzesebben foglalkozni. Az eszmét magát napi renden tartjuk. A részletek megismertetése, a mozgalom vezetése, a megalakítás körüli teendők: az ipartestületeket illetik. Egyébiránt a kereskedelmi és iparkamarák készsége támogatnak minden oly törekvést, a mely a kisiparos érdekek előmozdítását célozza s az országos központi hitelszövetkezet maga is közreműködik a szövetkezetek alakítására és küld kész alapszabály-mintát. Sajnosan tapasztaljuk, hogy nagy az olyan ipartestületek száma, a melyek nem állanak hivatásuk magaslatán s így nem képesek tagjaikat a legegységibb utbaigazítással sem ellátni, pedig nem csak az volna feladatuk, hanem új eszmék felvetése, az apró erők céltudatos tömörítése stb.

Berecz István Csurog. Gratuláljuk iparostársainkat megalakulásukhoz, a mit annál nagyobb érdemül ismerünk, mivel, sajnos, vegyes nemzetiségű helységeben csak nagy ritkán tapasztalunk szép egyetértést iparostársaink körében.

Faszl György ipart. jegyző *Ó-Becse.* Levélment. Szíves elismerésért köszönjük. Csodáljuk is, hogy Ó-Becseről még nem csatlakozott zászlóhoz senki sem: de örvendünk, hogy felvilágosított minket a helyzetről és a legjobb reménnyel várjuk a fejleményeket, melyek sikerében az elismerésnek oroszlanrésze önt fogja megilletni.

Lökös Dániel ácsmester *Putnokon.* Örvendünk, hogy a véletlenül kezéhez jutott „A Mi Lapunk“ anynyira megnyerte a tetszését, hogy azonnal elhatározta magát ennek megrendeléséhez. Az ön vidéke iparostársaink közt, ha szószólónk lenni s lapunkat ajánlani sziveskedik, köszönettel vesszük, mert bizony még nagyon sok vidéken nem ismerik ezen új lapot, de — büszkén mondjuk, hogy a hol megismerték, ép úgy mint ön, maguktól jönnek táborunkba az értelmes iparosok.

Keckeméti iparostársainknak. „A Mi Lapunk“ iránti lelkes felbuzdulásukert fogadják hálás köszönetünket és kérjük önöket, hogy terjesszék lapunkat városukban, a hol oly sok derék magyar iparos van.

Kokron J. Hmvasárhelyen. Lapunk iránti őszinte jóindulatát jobban önnél senki sem tanusította és igazán meglepett, hogy két teljes évre küldötte be az előfizetést. Legritkább neme ez a belénk helyezett bizalomnak. Köszönjük és kellőképen előjegyeztük. Vajha lapunk megrendelői, a kik azt szakadatlanul és szabályosan megkapják, az előfizetések egyszeri beküldésével is megkönnyítenék helyzetünket és megszabadtanák kiadófőnökünket ez irányban anyagi gondjaitól.

Pánczél N. Kézdivásárhely. Igaza van, hogy előfizetett, mi meg is küldöttük a lapokat pontosan, de azzal jött vissza a példány, hogy „nem fogadja el“. Kérjük tudatni, hogy mily számok hiányzanak?

Balázs Károly Székelyudvarhely. Négy hete már, hogy becses sorait bírjuk és sajnálattal tapasztaljuk, hogy az azokban foglaltak folytatását nélkülözük. Érdeklél várjuk értesítését.

Tóth József ipartestületi elnök *Hmvasárhely.* Üdvözlöljük önt is táborunkban; csodáljuk a „testületnek eljárását; levél megy a napokban.

Tóth István Abauj-Szina. Köszönjük szíves érdeklődését; lapot küldtünk, kérjük „A Mi Lapunkat“ iparostársával is megismertetni.

Helper Gyula Nagy-Szt.-Miklós. Miután helyben nincs, hájának lapunkban is eleget teszünk; de felírtunk az orsz. munkaközvetítő intézethez is.

Blaskovits Mihály, Szabadka. Szabadalom kérsénél ovatosan kell eljárni s mielőtt az erre vonatkozó költséges beadványát — melyre 10 koronás bélyeg kell — elküldené, juttassa hozzánk áttekintés céljából. A kérvénynek tartalmaznia kell: a feltalálónak teljes nevét, foglalkozását, címét; a találmány tulajdonságát, czélszerűségét, árban versenylképességét, készítésének módját és használati előnyét és annak igazolását, hogy efféle még nem létezik, **azaz új.** Ki a feltaláló (egyedül avagy más valakivel együtt)? Mi a neve? Mily mennyiségben kapható és szállítási módja. — Ha a találmányt az osztrák tartományokban is megvédeni óhajtja, ugy az osztrák illeték is befizetendő, mely minden évben pontosan teljesítendő, különben a szabadalom érvényét veszíti. A bejelentés kelte, azaz a midőn a kérvény a szabadalmi irodába érkezik — már megóvja a szabadalom jellegét.

Baumgarten Ferencz, Torda. Becses közleménye jövő hétre szorult. Köszönjük. A küldött új előfizetőnek elindítottuk az ez évi lappéldányokat.

Steiner Károly vegyeskereskedő, *Csöka.* Vettük becses sorait, melyek eszmemenetének helyességéről tanuskodnak. Legközelebb sorát ejtjük.

Nagykikinda. Sajnáljuk, hogy arra kért fel minket, hogy nevét ne tegyük ki. Nem szívesen ostromozni azokat, a kik a külföldi ipartermékeket részesítik előnyben. A felsőtörontali ármentesítő társulat részéről kibocsájtott pályázati hirdetmény azonban, kivéve a „Kuhn“ tollakat és „Hardtmuth“ írónokat nem ir elő idegen gyártmányt, de nem is mondja, hogy a szállítandó czikkek hazai ipartermékek legyenek, **a mi már egymagában is botránnyos.** Az aláírás olvashatlan, különben megörökítettük volna ezt, hadd lássa közkormányzatunk, minő derék hazafiak állanak közintézményeink élén.

Országos iparegyesület. Köszönettel megérkezett.

Herbert József Szoboszló. Az eszme nem új, de elég fontos, hogy foglalkozzunk vele, a mi legközelebb meg is történik, kivihetőségéhez azonban nincs nagy reményünk, mert iparosainknak nagy része — sajnos, hogy ki kell mondanunk — még nem érte el azon fokát az értelmiségnek, hogy saját javáért lelkesülni tudna. Ha ajánlatára visszatérünk, közölni fogjuk az alapszabálytervezetet is, hogy kiki tisztán lássa, mi a cél?

Kratochwill F. Makó. Köszönjük szíves felvilágosítását, de mint látja, más oldalról előbb érkezett be a válasz. Ez az igazi neme a kölcsönös támogatásnak és vajha minél gyakrabban állana módunkban, a felvetett kérdésekre iparostársainktól választ kaphatni.

Bárony Imre Földvár. Köszönjük jó kívánságait és támogatását. Bizony még nagyon sokan hátralekösök az előfizetési díjjal, a mi nekünk nagy gondot okoz, pedig a csekély előfizetési díját mindenki könnyen beküldhetné, hisz tudniok kellene, hogy ingyen nem dolgozik a nyomdász, a posta sem hordja szét ingyen a lapokat s a lapbizottság áldozatkészsége mellett csak a szerkesztőség dolgozik — teljesen ingyen.

Előfizetések elismerése:

Kereskedelmi és iparkamara Temesvár, Ipartestület Lőcse, Bienenfeld Gáspár Zenta, Fekete István Nagy-Körös, Koncz Pál Hmvasárhely, Teleki János Nagy-Körös, Angyal Ferencz Paks, Szűcs Antal Orosháza, Durman András Nagy-Körös, Szűcs András Hmvasárhely, Lökös Dániel Putnok, Bartók István Hmvasárhely, Óbecsei ipartestület, Pánczél N.-Kézdivásárhely, Baumgarten Ferencz Torda, Betegsegélyző-pénztár Torda.

Kérjük olvasóinkat, kérdézködések vagy megrendeléseknél, „A Mi Lapunkra“ hivatkozni leveleikben.

Első vegyészeti ruhatisztító-intézet Zentán.

Tulajdonos: **Szabó Károly.**

Takarékosság és tisztaság kedvelői figyelmébe!

Használatban levő férfi-, női- és gyermekruhák, továbbá ernyők, keztyűk, háztartási cikkek, u. m.: függönyök, terítők, butorszövetek, himzések stb. gyakran használaton kívül helyzetnek csupán azért, mert megfoltosodtak, bepiszkolódtak, pedig azok vegyi tisztítással, aránylag kevés költség: el ismét használhatóvá tehetők.

Csomagolás. Ha a küldemények dobozban küldetnek, úgy azok, ha a doboz megfelelő, ugyanazon dobozban küldetnek vi-sza, máskülönben a saját dobozkészítő műhelyemben készült dobozokban kellő vigyá. attal csomagolottnak a küldemények. A csomagolásért saj. költségemet számítom föl.

Átvételi elismervény. A küldemények átvételénél a t. rendelők értesítettnek s kívánatra közlöm a beküldött darabok tisztítási díját, mielőtt azok munkába vétetnének.

Elkészítési határidő. Rendes körülmények között 6—8 nap. Igen sürgős kivételnél a díjak saját költségűbbletem arányában némileg magasabbak.

A NAGYSZEBENI * * * * *

* * * * * FÖLDHITELINTÉZET

TÖRLESZTÉSES KÖLCSÖNÖKET

4 1/2 % és **5 %** záloglevelekben engedélyez rendkívül előnyös föltételek mellett földbirtokokra és nagyobb vidéki városokban — megelőző helyszíni szemle után — bérházakra is. A tőke a kamatfizetéssel együtt félévi részletekben törlesztetik **30 1/2, 38, 40 1/2** vagy **50 év** alatt. **A kölcsönök készpénzben fizetettek ki a záloglevelek teljes névértékében.** Kölcsönajánlatokat elfogad és minden fölvilágosítással készségesen szolgál

Halmi Mór,

„Bank- és Jelzálogkölcsön-üzlete“

Szeged, Tisza Lajos-körút 27.

KUNITZER JENŐ

ortopéd és különlegességi cipész-üzlete

SZEGEDEN, Kossuth Lajos-sugárút,

szemben a Csikós-féle söresarnokkal

Kitűnő munkámmal a legkényesebb igényeket is legjobban kielégítem. Erzékeny lábaknál felette nagy gondot fordítok.

Gyors, pontos, gondos és cseső munkát igérve, kérem becses rendeléseit.

Frankel Jakab

első alföldi paszomány-áru ipartelepe

S z e g e d e n,

készít mindennemű női- és butor-paszomány-áru a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelben a legjutányosabb áron.

Tisztelt iparostársaimat kérem hazai készítményeimet támogatni, kiknek bármily becses megrendeléseit kiváló gonddal eszközölöm.

Tisztelettel

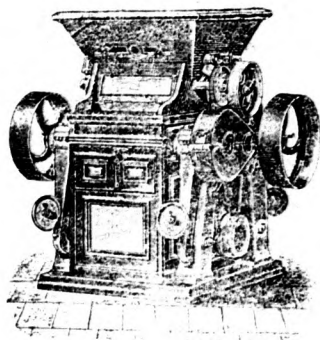
Frankel Jakab paszományos,

Szeged, Ipar-utca 1.

Kitüntetve a szegedi iparpártoló-bizottság által elismerő oklevéllel.

ELSŐ MAGYAR MALOM- ÉS SZERSZÁM-GÉPGYÁR

törv. bejegyzett czég

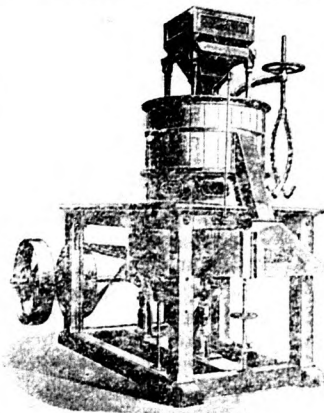

Tóth Sándor Kaposvárrott

gyárt és szállít:

teljes malom- és gyárberendezéseket,
vas- és fém-géprészeket

minta és rajzok után.

☛ Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve. ☛

LEGKEDVEZŐBB FIZETÉSI FELTÉTELEK.

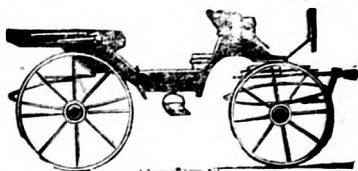
Gyors és pontos kiszolgálás jótállással.

Az Alföld legnagyobb kocsigyártó telepe.

IFJ. HODÁCS JÁNOS

SZEGEDEN, Kistisza-utca 4. szám, Maros-utca folytatás.

Allandó nagy raktár

kész hintókból.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen.

ELSŐ SZEGEDI
HARISNYAKÖTŐGYÁR.

Babós Elek
kötszövő-gyára Szegeden.

Nagy raktár

minden e szakmába vágó czikkekből.

Egyedüli beszerzési forrás
saját készítésű egész vékony
kötött harisnyakban.

Elvállal fejleéseket, még a vékony
szövötteket is, 25—50 krig.

Van szerencsém szives tudomására hozni, hogy egy a modern
technika legújabb vívmányai szerint fölszerelt

fehérnemű gőzmosó és
fényvasaló ipartelep

nyitottam Szegeden, Zrínyi-utca 10. sz. alatt.

Ipartelepem berendezése oly nagy méretű, hogy naponta 5000
darab fehérnemű kimosását és vasalását a kívánható legjobb ki-
vitelben elvállalhatom. A házi kezelés feltétlenül többé kerül.

A mosásra és vasalásra átvett ruhaneműket 24 óra alatt tisztán
visszaszállítom. A mosás tisztán gőzzel, chlormész és egyéb fehér-
neműt rongáló káros anyagok vegyítése nélkül történik.

Kérném nagybecsű megrendelését

kiváló tisztelettel

Hoffmann Hugó.

Telefon 394. sz.

== Korál Antal ==

H.-M.-VÁSÁRHELY, Buvár-utca 2-ik szám.

Első alföldi gőzreszelő-gyáros

elvállal minden e szakmába vágó reszelő- és aczéláru közsörülést legjutányosabban, gyors és pontos kivitelben.

ARJEGYZÉKET KIVÁNATRA DIJMENTESEN KÜLDÖK.

BRAUN JÁNOS

első alföldi hangszerkészítő és látszerészeti üzlete

Kárász-utca 7. → SZEGEDEN. ← Kárász-utca 7.

Ajánlja a legjobb minőségű, saját készítésű

FÚVÓ- és VONÓ-HANGSZEREIT

és ezek alkatrészeit, mint: legfinomabb olasz és német
bélhúrokat, vonókat stb. Dús raktárt tart mindennemű
hegedűk, gordonkák, gitárok, cziterák, nagybőgők,
tamburák, czimbalmok, sipolák (clarinetok), fuvolák,
okarinák, harmonikák és különféle hangszerek, min-
denféle rézfúvók és zenélő automatákból.

Nagy választék orrcsipek, szemüvegek, táv- és látosóvek, eszsz-,
hő- és légaúlmérők-, vízmértékek- és rajzeszközökben.

Egyedüli készítője a megdezett rugékony acélszemüvegeknek.

Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Rápolti, Kun és Tóth
műszövk,

valódi lenárúk, finom kamuka asztal-
neműek, jaquard-mintás és
nyüstös-árúk s a székely házi szö-
vött cikkek készítői

Székely-Udvarhelyen.

Alföldi képviselöje:

BABÓS ELEK kötszövőnél
Szegeden.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műórák, főtálatója
a remontoir ingaóráknak
stb. stb.

**ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

MUNKAKÖNYVEK legjobb kivitelben,
legolcsóbban kaphatók

Traub B. és Társa
könyvnyomdájában SZEGEDEN.

Pály Testvérek
vasöntőde és gépgyára
Szegeden, Kálvária-utca.

Gyárt:
Borsajtókat.
Felvonó darut.

Haggenmacher * *
*** * * * Söresarnok**
SZEGEDEN,
Kelemen-utczában (a lóvasut mentén).

Helybeliek és vidékiek részéről
leglátogatottabb sörcsarnok.
Legjobb italok.
Kitűnő konyha, olcsó árak mellett.
Legfigyelmesebb kiszolgálás.
Változatos elsőrendű zenekarok.
Becses látogatását kéri
Horváth János,
vendéglős.

Vörös József
első alföldi cipész- és csizmadia-
szerszám készítő
Szegeden, Liget-utca 3.
Minden e szakmába vágó szerszámot
és kaptafát készítenek.
Javítások pontosan és gyorsan
eszközöltetnek.

Törlesztéses kölcsön.
Városi bér- és lakházakra, telkekre,
mezőgazdasági birtokokra, sőt még csak
építkezés alatt levő bérházakra is a létező
legolcsóbb
jelzálogi törlesztéses
pénzkölcsön

nyerhető az alábbi évi annuitások mel-
lett: 10 éves kölcsönöknél 12-82%-ra,
20 éves kölcsönöknél 7-60%-ra,
30 éves kölcsönöknél 6-10%-ra,
40 éves kölcsönöknél 5-40%-ra,
50 éves kölcsönöknél 5%-ra,
mely százalékban ugy a kamat, valamint
a törlesztéses hányad már befoglaltatik.
Községi tartozások convertáltaknak a
legolcsóbb kamatláb mellett. A fél ré-
széről a kölcsön bármikor visszafizethető

Pongrácz Mihály és társa
bank- és váltóháza
SZEGEDEN.

Országos műfestészeti, iparművészeti intézet

Főt. papságnak biboros hercegprimás Ő Eminenciája, 67,698. sz. a.
és Tolnai Festetich Tasziló gr. ur Ő nagymélt. által ajánlva. Az oktatást Ő
nagymélt. Császka Gy. kalocsai érsek ur nagyleltű áldozatkészsége folytán
országos műfestők; és mármványozóktól nyertem.
Számos elismerő nyilatkozat.

!!!Pártoljuk a magyar iparművészetet!!!

Templomfestés stíl szerint. Gipsz-
márvány (stucco). Oltár-képek, oltár-
építés és márványozások. Tervek,
rajzok készítése, nagytársa. Torony-
kereszt aranyozások állvány nélkül.
Olajba festett oltárképek festése
művészi kivitelben bámulatos
olcsón.

1 kép	240 cm.	m. 140 cm.	széles 80-120	frtig
1 "	180 "	" 120 "	" 50-80 "	"
1 "	88 "	" 55 "	" 25-58 "	"

Szegényebb községek 25% engedményben ré-
szesülnek.

Legújabb találmányom **nedves falaknak szárazzá tétele**
festés által grundolás felesleges, hulladékok nem léteznek a

magyar új enyvél,
amely kizárólag csak nálam kapható. — **100 kilo 25 kor.**, ugy,
hogy meghigitva egy kiló enyv **csak 4 fillérbe** kerül. De a festő-
nek azáltal is nagy előnyére van, mert oly kész enyvét kap, amelyet
bármily vízzel megritkíthat, szagtalan, főzni nem kell és sok időn át
tartható, mert nincs romlásnak kitéve.

BÁTORI (BLASKOVITS) MIHÁLY, műfestész,
Szabadka, VII. ker, Erdő-utca 66. sz.